

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

2026-05-29 Nr. 1.03-0228

DĖL EKOLOGINĖS GAMYBOS TAISYKLIŲ PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai, išnagrinėję Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos parengtą ir derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 375 „Dėl Ekologinės gamybos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą Nr. 26-7211 (toliau – Projektas), teikia šias pastabas bei pasiūlymus:

1. Siūlome patikslinti Projekto 36.1 papunktį, atsisakant nuorodos į Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei ūkinius gyvūnus paraiškos ir tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisykles, vietoje jų pateikiant aiškia nuorodą į teisės aktą, kuriame konkrečiai išvardyti šakniavaisiai ir šakniagumbiai. Šis siūlymas grindžiamas tuo, kad Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriuje (toliau – Klasifikatorius) nėra atskiros šakniavaisių ir šakniagumbių augalų grupės, todėl iš Projekto formuluotės nėra aišku, kurie konkretūs augalai priskiriami draudžiamiesiems auginti kaupiamiesiems augalams erozijai jautriose teritorijose. Tokia nuostata gali lemti nevienodą jos interpretavimą tiek ūkininkų, tiek ir kontrolę vykdančių institucijų praktikoje. Todėl siūlome remtis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-107 „Dėl žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo“. Šio aprašo IV skyriaus 8.1 papunktyje yra aiškiai apibrėžta, kokie kaupiamieji žemės ūkio augalai – šakniavaisiai ir šakniagumbiai – negali būti auginami erozijai jautriose teritorijose, nurodant konkrečius Klasifikatoriaus kodus: BUR, MOR, KAL, SVO, POR, ČES, SAL, RID, RDK, GRE, ROP, PAS, BUL, CUR, PAR, DAK ir DAM.

Atsižvelgiant į tai, siūlome Projekto 36.1 papunktyje pateikti nuorodą į minėtą įsakymą arba tiesiogiai išvardyti jame nustatytus šakniavaisių ir šakniagumbių augalų kodus. Tai užtikrintų vienodą reikalavimo taikymą, sumažintų interpretavimo riziką ir sudarytų aiškesnes sąlygas tiek ekologinės gamybos vykdytojams, tiek kontrolės institucijoms;

2. Projekte pateikti taisyklių pakeitimai nepakankamai atspindi ekologinės daržininkystės bei vaistinių, prieskoninių ir aromatinių augalų ūkiuose taikomas dirvožemio derlingumo ir biologinio aktyvumo palaikymo priemones, nes numatytų priemonių sąrašas nėra galimybės kaip lygiaverčių priemonių pripažinti ekologinėje gamyboje leidžiamų organinių trąšų (mėšlo ir komposto) naudojimo bei augalų rūšių biologinės įvairovės didinimo“.

Atsižvelgdami į tai, siūlome papildyti Projekto 36.2 punktą nuostata, kuri leistų ekologinės gamybos daržininkystės, vaistinių, prieskoninių ir aromatinių augalų ūkiams dirvožemio derlingumo ir biologinio aktyvumo palaikymo bei didinimo reikalavimus įvykdyti ne

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

tik per sėjomainoje auginamus pupinius augalus ar žaliajai trąšai skirtus augalus, bet ir taikant kitas Reglamento (ES) 2018/848 palaikymo ir dirvožemio gyvybingumo užtikrinimo priemones.

Be to, dėl intensyvios skirtingų augalų kaitos, smulkių ūkių kasmetinio pajamingumo užtikrinimo, ne visada yra galimybė auginti žaliajai trąšai skirtus augalus kaip pagrindinę kultūrą. Reglamento (ES) 2018/848 II priedo I dalies 1.9.2 papunktyje nustatyta, jog dirvožemio derlingumas ir biologinis aktyvumas turi būti palaikomi ir didinami taikant įvairias priemones, įskaitant augalų įvairovę, sėjomainą, organinių medžiagų grąžinimą į dirvožemį, kompostą, gyvulinės kilmės mėšlą bei kitas ekologinėje gamyboje leidžiamas dirvožemio gerinimo priemones. Todėl nacionaliniu lygmeniu nustatytuose reikalavimuose šios priemonės turėtų būti vertinamos kaip lygiavertės siekiant to paties tikslo – išlaikyti ir didinti dirvožemio derlingumą bei biologinį aktyvumą.

Siūlome Projekto 36.2 punktą papildyti nuostata, kad ekologinės gamybos daržovių, vaistinių, prieskoninių ir aromatinių augalų augintojams dirvožemio derlingumo ir biologinio aktyvumo palaikymo reikalavimas būtų laikomas įvykdytu ir tais atvejais, kai ne rečiau kaip vieną kartą per penkerių metų laikotarpį laukai tręšiami ekologinės gamybos reikalavimus atitinkančiu mėšlu, kompostu arba kitomis šių taisyklių 68 punkte nurodytomis ekologinėje gamyboje leidžiamomis organinėmis trąšomis ir dirvožemio gerinimo priemonėmis, taip pat kai ūkyje užtikrinama augalų rūšių biologinė įvairovė auginant kelias skirtingas žemės ūkio augalų rūšis. Tokia nuostata užtikrintų Reglamento (ES) 2018/848 II priedo I dalies 1.9.2 papunkčio tikslų įgyvendinimą, nes organinių medžiagų įterpimas į dirvožemį didina humuso kiekį, gerina dirvožemio struktūrą, skatina mikroorganizmų aktyvumą ir biologinę įvairovę, o augalų rūšių įvairovė prisideda prie dirvožemio biologinių procesų palaikymo, ligų ir kenkėjų plitimo mažinimo bei ekosistemos atsparumo didinimo. Be to, toks reguliavimas sudarytų vienodas ir proporcingas sąlygas skirtingų specializacijų ekologiniams ūkiams įgyvendinti ekologinės gamybos principus, atsižvelgiant į jų veiklos specifiką bei agronomines galimybes;

3. Pažymėtina, kad Projekto 36.2.4 ir 36.2.5 papunkčiuose nustatyti reikalavimai yra identiški 36.2.1 papunkčio reikalavimams ir nesprenžia daržininkystės bei aromatinių, vaistinių ir prieskoninių augalų augintojų problemų dėl dirvožemio gerinimo ir biologinės įvairovės palaikymo. Visais atvejais numatoma auginti pupinius augalus, vyraujančius pupinių augalų mišinius, žaliajai trąšai skirtus augalus kaip pagrindinę kultūrą arba tarpinius pasėlius (įsėlį ar posėlį);

4. Siūlome Projekto 36.2.3 papunktyje atsisakyti nuostatos „*arba užtikrinama augalų biologinė įvairovė auginant kelias žemės ūkio augalų rūšis tarpueiliuose*“ ir ją pakeisti nuostata „*arba užtikrinama augalų biologinė įvairovė auginant žemės ūkio augalus tarpueiliuose*“. Šis siūlymas grindžiamas tuo, kad Reglamento (ES) 2018/848 II priedo I dalies 1.9.2 papunktyje nustatytas tikslas išlaikyti ir didinti dirvožemio derlingumą bei biologinį aktyvumą gali būti įgyvendinamas taikant augalų įvairovę, kaip numatyta minėto papunkčio b dalyje. Daugiamečių kultūrų plotuose, tokiuose kaip sodai, uogynai, daugiametės vaistažolės ar daugiametės daržovės, biologinė įvairovė jau yra užtikrinama auginant vieną ar kelias pagrindines augalų rūšis. Todėl papildomam biologinės įvairovės didinimui tarpueiliuose pakanka auginti ir vieną papildomą žemės ūkio augalų rūšį.

Praktiniu ir agronominiu požiūriu reikalavimas tarpueiliuose auginti kelias žemės ūkio augalų rūšis yra sudėtingai įgyvendinamas ir ne visais atvejais pagrįstas. Vienos augalų rūšies įsėjimas ar pasodinimas tarpueiliuose gali būti lengvai įgyvendinamas naudojant įprastas sėjos ar sodinimo technologijas, tuo tarpu kelių skirtingų rūšių suderinimas tarpueiliuose dažnai sukelia papildomų technologinių, priežiūros ir derliaus nuėmimo sunkumų. Pavyzdžiui, tarpueilyje auginant bulves ar kitą vieną žemės ūkio augalų rūšį, pagal siūlomą Projekto redakciją

papildomai reikėtų auginti dar bent vieną kitą rūšį, nors agronominiu požiūriu toks reikalavimas daugeliu atvejų nėra nei būtinas dirvožemio biologiniam aktyvumui palaikyti, nei praktiškai įgyvendinamas.

Atsižvelgiant į tai, siūlome atsisakyti reikalavimo tarpueiliuose auginti būtent kelias žemės ūkio augalų rūšis ir numatyti galimybę biologinę įvairovę užtikrinti auginant žemės ūkio augalus tarpueiliuose, neapibrėžiant minimalaus rūšių skaičiaus. Tai leistų pasiekti Reglamento (ES) 2018/848 tikslus, kartu užtikrinant reikalavimo proporcingumą, praktinį įgyvendinamumą ir aiškų taikymą ūkiuose.

Pagarbiai

Direktorius

Sigitas Dimaitis

Edita Karbauskienė, tel. +370 614 08793, el. p. e.karbauskiene@zur.lt

Modestas Rezgys, tel. +370 699 17769, el. p. m.rezgys@zur.lt